

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJAK.
Előfizetési ár: Egész évre: 6 frt; Félévre: 3 frt;
Negyedre: 1 frt 50 kr. Egy szám ára: 15 kr.
Folyó számla: Erdélyi Bank 2851—2900.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A gyümölcs-félék értékesítése és csomagolása.	
<i>Hofmann Jenő</i>	375
Ujtások a salétrom-trágya kereskedésben, <i>D. B. S.</i>	376
A rozsda elleni védekezés, <i>Milthoffer Sándor</i>	377
Állati hullaszállító kocsi. II. <i>Jakab László</i>	377
Kisbetegek közlemények	378
Irodalmi szemle:	
Hazai lapokból. <i>T. M.</i>	378
Külföldi lapokból. <i>S.</i>	380
Kormányintézkedések	380
Vegyes közlemények	380
Közgazdaság, üzlet, forgalom:	
Gazd. és üzleti tudósítások	382
Hirdetések	

A gyümölcsfélék értékesítése és csomagolása.

Gyakran felhangzik a panasz, hogy a gyümölcsféléket nem tudják a gazdák jól értékesíteni. Kutatva az okot, rá fogunk jönni, hogy az illető gazda nem választotta meg jól az értékesítési időpontot és hogy az árú nem volt piaczképesen csomagolva. Ha a termelők tanulmányoznák kissé a vevő közönség ízlését, a viszont elárúsítás nehézségeit és mindazon körülményeket, a melyek a fogyasztó közönség vásárló képességével összefüggnek, bizonyára már a gyümölcsös létesítések számoltak volna ezen figyelemre méltó dolgokkal. Csoportosítva a megjegyzendőket, azt fogjuk tapasztalni, hogy az értékesítés akkor lesz kedvező, ha 1. oly gyümölcsféléket termelünk, melyekkel a lehető legkorábban jelenhetünk meg a piacon, vagy viszont olyanokat, a melyek igen állandók, tehát sokáig eltarthatók; 2. ha egy fajta gyümölcsből nagy mennyiség áll rendelkezésünkre; 3. ha a gyümölcs szép kinézése mellett, kellemes, jó ízű; 4. ha gyümölcsünket arra a piacra visszük, a melyen hasonló gyümölcs nincs vagy csak kevés és végre 5. ha úgy csomagoljuk árúkat, hogy az kifogástalan állapotban érkezék meg a rendeltetési állomásra és már távolról csinos és czélszerű csomagolása által felkeltsse a vásárlók figyelmét.

Az árú kedvező értékesítésére befolyó további körülmények még következők: a csomagoló eszköz olcsósága, a szállítási díj nagysága, a szállítás gyorsasága és végre a piac befogadó képessége, vagyis vajjon ugyanazon gyümölcsből sok szokott-e az illető helyre szállítani és megtorlódik-e az árú ott, vagy pedig a kiviteli kereskedés által a felesleges árú elszállítható-e még idejekorán?

Egy szóval nem elég termelni, hanem gyakorlati, kereskedelmi és forgalmi ismeretek szerzése által a termelvényt annak idején is jól értékesíteni kell tudni.

Mindezen dolgok itt csak néhány sorban lettek ismertetve, de nem is kell a számító gazdának a hosszadalmas leírás, elég figyelmenek egyszerű felkeltése, mert a gyakorlati ember az újmutatás alapján össze tudja magának szedni a szükséges adatokat, melyeknek még az az előnyük is megvan, hogy a mindenkori gyakorlati viszonyokra vannak alkalmazva.

A csomagolásról már részletesebben kell megemlékeznünk, mivel ez nemcsak helyenkint más és más, hanem sok esetben a piaci szokástól eltérően csomagolt árú kedvező értékesítése lehetetlen.

Nagyon természetes, hogy a csomagolásnak a szállításhoz kell főleg alkalmazkodnia. Így

másképen csomagoljuk a postán küldendő kis csomagokat, másképen a vasúton, hajón és kocsival, illetve tengelyen szállítandó gyümölcsöt. Másképen csomagoljuk a lágy gyümölcsöt és másképen az ellentállóbb tömegárút. Mielőtt tehát az egyes gyümölcsfélék csomagolását irnám le, meg kell emlékezni a csomagoló anyagokról is,

Gyümölcs csomagolásra használhatunk kosarakat, ládákat és hordókat, a melyek közül az elsők vesszőből vagy gyékényből, sőt nádból is készülnek. Olaszországban divatos és igen olcsó a körülbelül 4 cm. széles faforgácsból készült négyszögletes kosár is, melyeket mogyorófaból hegyvidéki gazdáink sokat készíthetnek.

Postán csakis a korai és értékes gyümölcs szállítása fizeti ki magát, mivel a költség nagy. Mint tudjuk, az 5 kilós csomag szállítása a legolcsóbb, de az is szállító-levéllel együtt 39 kr., a kosarat vagy kis ládát 12 krba számítva, 51 kr. lesz költségünk. Hogy valamely gyümölcsféle 10 krajczár kilónkénti szállítási díjat viseljen el, annak már igen értékesnek kell lenni, mint a szamóca és barack. Ezen gyümölcsféléket azért czélszerű finom, teljesen puha fagyapot vagy vatta közé rétegezve csomagolni. Az egyes rétegeket egymástól ugyancsak vattával választjuk el és ugy a fenék és oldalfalakra, valamint a tetőre is ilyen védőanyagot helyezünk el. Minden kosár, ha már tele van csomagolva, megrázandó, hogy a hézagok még otthon kitölthetők legyenek. A szőlő és egyéb gyümölcsfélék postai szállításától eltekintek, mert kiterjedt, gyakorlati alkalmazásuk a nagy költség miatt nem valószínű.

Legelterjedtebb szállítási módunk a vasúton való szállítás. Itt ma már úgy kis, mint nagy mennyiségben szállíthatunk. A legolcsóbb a szállítás, ha teljes kocsirományt küldünk, mi egy községben mindig kivihető, ha több gazda egyszerre adja fel gyümölcsét. Sokat nyerünk még azáltal is, ha négyszögletes csomagoló eszközünk, mert így a helyet is jól ki tudjuk használni, mi által szintén csökkentjük a szállítási költséget. A vasúti szállítási díj állomásról-állomásra változik. Részletes díj-jegyzéket azonban mindenki könnyen szerezhet, tanulmányozása csak melegen ajánlható.

Ezeket előre bocsajtva könnyű belátni, hogy a négyszögletes csomagoló eszköz legjobban fog a vasúti szállításnál beválni. Ez az alak van tényleg leginkább elterjedve ugy a kosaraknál mint a ládáknál.

A csomagoló eszköz alakja és nagyságának meghatározása, függ a gyümölcsnemtől, melyet ebben elhelyezni akarunk. Első követelmény azonban, hogy a kosár, illetve láda csak oly nagy legyen, hogy egy ember köny-

A legjobb magvak

legolcsóbb beszerzési

forrása

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir.

udvari szállító,

József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója, a román király Ő Felsége udvari szállítója. Ferdinánd bolgár fejedelem Ő kir. Fensége udvari szállítója, a szerb király Ő Felsége udvari szállítója, Fülöp szász-coburg-góthai herceg Ő kir. Fensége udvari szállítója

magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 23-IK SZÁM. (28.)

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Babós és Társai

vaskereskedése

KOLOZSVÁRT,

Belközép-utca 25. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az újonnan megnyitott üzletünket dusan felszereltük mindennemű **vasárkkal**, u. m. gazdasági eszközök, háztartási cikkek, konyhaberendezések, mindennemű **szerszámok**, technical cikkek, kocsikenőcs, kovács szén, és minden e szakmába vágó itt fel nem sorolt tárgyakból.

Bizományi raktárunk van a Budapesti Thury János és fia cég nagy szerkovács és haranggyárából, továbbá elvállaljuk a **használt reszelők újra vágatását**, a legjutányosabb árak mellett.

B. pártfogását kérve vagyunk

(123.)

Kiváló tisztelettel

Telefon sz. 351.

Babós és Társai.

nyen elbirja, vagy pedig akkorára csinálhasuk, hogy két ember jól dolgozhasson vele. Tehát a 30-80 kiló súlyú csomag fog legjobban megfelelni, mert ezt nem lehet dobálni, míg a nehezebbet ismét két ember kénytelen megfogni, hogy be- vagy kirakhassa. Ily nagyságu ládába előnyösen csomagolhatjuk az alma- és körteféléket, míg a szőlő, szilva, barack cseresznye és meggyfélék már nagyon összetörnének. Az elősorolt lágyabb gyümölcsfélék csomagolására a 10-15 kilogrammnyi mennyiséget befogadó kosarak és ládácskák lesznek alkalmasak. Még pedig ezeknél is a hosszúság, lapos alak válik jobban be, mint a kocka vagy gömbölyű alak. Ez természetesen is, mivel mentül magasabb a gyümölcsosztlop, annál jobban nyomja az alul levő árut. Ha mégis magasabb alakú ládába volnánk kénytelenek csomagolni, soha sem mulasszuk el egy, esetleg két választó deszkát beszögezni.

A cseresznye, meggy stb. lágy bogóalaku gyümölcsfélék csomagolásánál több osztályra osszuk fel ládákat, alul és felül, valamint oldalt is jól kipárnázva fagyapottal a láda-osztályt. A szőlő inkább lapos kosárba vagy ládába teendő, előbbinél csak alól és fölül védőt helyezve el, míg a ládába már az oldalfalakat is ki kell bélelni fagyapottal. Ugyanígy járnak el a szilvával és kevésbé értékes barackkal, míg az értékesebb félék mindegyik külön-külön selyempapírba csavarandó és rétegezve helyezendő be a ládába. Ismétlem, hogy mentül értékesebb a gyümölcs, annál kisebb ládába teendő.

Hogy kosarat vagy ládát használjon-e a termelő inkább, függ helyi viszonyaitól, mert ha sok vidékén a fűzvesző vagy vadszőlő, akkor a kosár kerül kevesebbe, ha pedig deszkát vásárolni kénytelen, akkor szerezzen be vékony deszkát, minőket úgy a mármaros, mint az erdélyi faipar-részvénytársaság gyárt és ezekből készíttesse el télen át a szükségletét.

A fagyapotot ugyancsak ezen társaságok árulják. A tőzeg-por is jó csomagoló eszköz, különösen a téli gyümölcsöknél alkalmazható előnyösen, mert fagy ellen is védi a gyümölcsöt.

Minden kosár vagy láda lezárás előtt jól megrázandó és az esetleges hézagok betöltendők, jónak bizonyult a gyakorlatban az oly csomagolási mód is, melynél a láda teteje lett előbb leszögezve és a gyümölcs berakást a fenéknnyíláson át eszközölték. Megtöltés után természetesen ismét megfordítva a ládát.

A csomagolásnál figyelemmel kell még lennünk az egyenlő minőségű gyümölcsre. Igen megkárosítja önmagát az a termelő, ki a szép áru közé másodosztályt kever. Az ilyen áru ára le lesz nyomva, a mellett az illető hitelét is veszti. A szabályos sorok, valamint tiszta szegély-papírossal való feldiszítés kevésbe kerül és nagyon emeli az áru tetszetős kinézését. Falevelet nem szabad a gyümölcshöz tenni, mert az ilyen küldeményekkel a határon sok baj van, miután félnek a növénybetegségek és paraziták behurcolásától. A küldemények csinos megjelölése, a cím, súly feljegyzése szintén nélkülözhetetlen kelléke minden gondosan kiállított csomagnak. Ezen jegyek a szállító-levélen is beirandók, mert csak így kerüljük ki a tévedéseket. Az ugynevezett czéggjegyzésnek állandó szállítás mellett még az az előnye is meg van, hogy így a vevő külsőleg is felismeri a szolid termelő

árúját és az ankeriokon jóval többet ígérhet érte, mint az ismeretlen gyümölcserért.

Az elősoroltak egyenkint csekély dolgok. elhanyagolásuk azonban sok kárt okozott már termelőinknek és gyümölcsünk világforgalmát megbénította. Ezt különösen elő kell mozdítanunk, mert csak a külföld fizethet nagy árt gyümölcsünkért, példa a múlt év, mikor itthon a sok gyümölcsöt nem tudtuk értékesíteni, külföldre pedig nem vihettük ki, mert nem volt kereskedelmileg osztályozva, nem volt helyesen csomagolva.

A termelő jól felfogott érdeke tehát az, hogy tanulmányozza az értékesítési viszonyokat és az okszerű csomagolási módokat, így biztosak lehetünk a felől, hogy a gyümölcstermelés is nagy jövedelmet fog hozni.

Hofmann Jenő.

Újítások a salétrom-trágya kereskedésben.

Mintthogy a salétrom-trágya kereskedés import-üzlet, nem lesz érdektelen a magyar gazdákra nézve sem az e téren felmerülő változásokat közelebbről megismerni. Nem lesz, annyival is inkább, mert a salétrom-trágya lehet a vetésekre nézve a legnagyobb veszedelem is perchlorát-tartalma szerint.

A hamburgi salétrom-importeurök egy köriratot bocsájtottak ki, melynek értelmében fogják ez után eladni a salétromot, illetőleg annak határozatai szerint vállalják magukra a felelősséget.

A körirat szerint 1-ör. *A salétrom tartalmára nézve a Hamburgban szokásos különbségi elemzés (differenzia-analysis) a mérvadó.* Mi a differenzia-analysis? Mivel a salétrom félig tisztított termék, az értékét adó salétromsavas nátriumon kívül konyhasót, salétromsavas káliumot, perchlorátot, nedvességet is stb. tartalmaz. A differenzia-analysissal ezeket a tisztátalanságokat határozzák meg s a többi mint tiszta salétrom szerepel. 100 r. tiszta salétromsavas nátrium 16.47 nitrogént; 95% r. tehát 16.65 r. tartalmaz. De a valóságban ebben a 95 részben még salétromsavas káli is van. Erre pedig nincs szükség. Mert sok gazdának nincs szüksége káli-trágyára s ha van, más módon szerzi be. Van még egyéb tisztátalanság is a salétromban, melyek nincsenek az 5% tisztátalanságba beleszámítva, a gazda tehát mint jó salétromot fizeti meg. A salétrom értékének egyedül helyes meghatározása a nitrogén-tartalom szerint történhetik, melyet direkte kell meghatározni. Ez pedig sokkal egyszerűbben történhetik, mint a differenzia-elemzés, mely szerint a nedvességet, konyhasót s egyéb tisztátalanságokat külön kell meghatározni. Az ok, amiért az importeurök a direkt elemzéstől irtóznak, az, hogy ily módon a salétrom valódi értékét tudjuk meg. Rájok nézve pedig hasznosabb, ha régi módi tudományos vizsgálatok mögé bujva, a valódi értéket eltitkolhatják.

2-ör. *Az érték meghatározásánál irányadó az import-szállítmányok átlagos elemzése és ha gőzös-rakomány számra érkezik, azon rakomány átlagos elemzése, melyből a megrendelt salétrom küldetik.* Egy hajórakomány 40-50,000, sőt több métermázsa salétromból is áll. Ily nagy mennyiségben tehát lehet jó is, rossz is, mert a salétrom nem egyenletes összetételű. Az ér-

téket pedig az átlagos elemzés szerint határozzák meg; a ki tehát értéktelen árut vesz, kárpótlásra egyáltalán nem számíthat, ami kárt szenved, dugja zsebre. Mert a hamburgi importeur az átlagos elemzéssel teljesen fedezve van. Bizony itt a tudományos eljárást nem a közjó érdekében használják fel. Mert 40.000-50.000 métermázsa salétrom átlagos elemzése által nyújtott garancia = semmilyen garancia. A többi műtrágyáknál a *küldött mennyiség* tartalmáért áll jót a kereskedő, csak a legdrágábbnál — a salétromnál — vannak a gazdák kezei teljesen megkötve, ha rosszat kapnak, nem tehetnek semmit.

3. *A legfontosabb a perchlorát-tartalom kérdése.* Pár évvel ezelőtt ez a kérdés nagyon is égetővé vált, mert számos növény-mérgezés történt a perchlorát tartalma salétrom-trágyával. Hálléban vizsgáltak egy salétromot, amelylyel a búza- és rozs-vetést csaknem teljesen tönkre tették. A salétrom 7.75% perchlorátot tartalmazott, *holott a rozs legtöbbször 1.0%-ot, a búza 1.5%-ot bír elviselni* rendes trágyázásnál. A kereskedőnek tehát jót kellene állani azért, hogy az elárusított salétrom nem tartalmaz növényi mérget, mely a vetést tönkre teheti. De mit tesznek e téren a hamburgi importeurök új köriratuk értelmében? Ha $\frac{3}{4}\%$ -nál több perchlorát van a salétromban, akkor ezt a többletet épügy, mint a nedvességet, konyhasót, oldhatlan részeket a 100-részből levonják. De a gazdának meg kell vennie ezt a rá nézve értéktelen, sőt mi több, káros anyagot s megfizetni. Fel nem használhatja, mert az a legnagyobb kártevés volna saját magával szemben; de megfizetni meg kell. Eddigéle nem egy esetben kárpótlást nyújtottak a hamburgi importeurök a perchlorát tartalomért; a differenzia-analysissal ugyanis a perchlorátot nem mutatják ki, tehát úgy kell megfizetni, mint a jó salétromot. Most a perchlorát-tartalom levonását, ha az több mint $\frac{3}{4}\%$, el akarják ejteni. (A $\frac{3}{4}\%$ -ot a gazda még mindig jó pénzben veszi meg.) Azt lehetne ezek után gondolni, hogy az újonnan bevezetett eljárás a gazdákra nézve nagyon előnyös. Távolról sem. Mert a hamburgi importeurök egy új eljárást akarnak szokássá tenni, mely ellen a gazdák nem tehetnek semmit. E szerint a szokás szerint ezután a kereskedő olyan árut adhat el a gazdáknak, mely nemcsak értéktelen, hanem a gabonát tönkre teszi, anélkül, hogy a gazdák az árut visszaadhatnák, nem is szólva arról, hogy az okozott kárért a kereskedőt felelősségre vonhassák.

A magdeburgi salétrom-kereskedők ez ellen a helytelen eljárás ellen már tiltakoztak is.

Prof. Maercker—Halle szerint a gazdáknak egyesült erővel oda kell törekedni, 1. hogy a salétromot a direkt nitrogén meghatározás szerint árusítsák el, mert ez az egyetlen helyes methodus az érték meghatározására;

2. hogy a kereskedők a jótállást nem a nagy, átlagos elemzés után nyújtsák, hanem minden részlet szállítmányért szavatoljanak;

3. hogy az olyan salétrom, mely $1\frac{1}{2}\%$ -nál több perchlorátot foglal magában egyáltalán ne bocsájtassék áruba s ha mégis eladatott, a kereskedőnek visszaadható legyen. (Prof. Maercker—Halle. Der Oesterr. Agrarier 99. No. 24.)

Dr. B. S.

Nincs többé **PERONOSPÓRA.**

(92)

Vitrolin.

A legjobb és legbiztosabb peronospora elleni szer.

Aránylag olcsóbb, mint bármely más szer, mert kiadóbb, erősebb és teljesen peronospora mentessé teszi a szőlőket, burgonyát, veres szőlőt stb.

Árak: $\frac{1}{2}$ kiló 40 kr., 1 kiló 80 kr., 6 kiló (1 holdnyi területre elegendő) 4 frt 50 kr.

Egyedül kapható: **LÁSZLÓ JÓZSEF** gyógyszerésznél és vegyészeti laboratóriumában Maros-Ujvárt, Erdély.

— Kolozsvárt kapható **BURGER FRIGYES** gyógyárú kereskedésében. —

A rozsdá elleni védekezés.

Irta: Milhoffer Sándor.

A művelési növények betegségei s ellen-ségei, a gazda ellenségei. S így azokról be-szélni mindig aktualis.

Főkenyérterményünk legfélelmetesebb el-lenségeinek egyike a rozsdá. Rendesen nagy elterjedési kört vesz, védekezni ellene pedig — sikeresen — alig lehet. Aggódo figyelem-mel kíséri a gazda, mikor megy át a rozsdá a levélről a szárra, vagy innen a kalászra, mert kártételének nagysága a jelzett sorrend-ben nő. A tápanyagok elvonásával a növény s a mag fejlődését hátráltatja, minek ered-ménye a termés csökkenésében nyilvánul.

A rozsdá rendkívül gyorsan s könnyen terjed: a vetéseken látható veres foltok s az onnan leváló veres por a rozsdá sporája, mely rendkívül könnyen átvitetik egyik helyről a másikra, egyik növényről a másikra, ott csirát ereszt, fejlődik s újra tovább viszi a betegség csiráját. Könnyen megérthető tehát, hogy mi-kép történhetik egész táblák hirtelen való megrozsdásodása. A rozsdá ily módon való terjesztőit *uredosporáknak* hívják.

A rozsdá azonban tulajdonképen a *te-leutosporák* útján terjed, melyeket az uredo-sporák hoznak létre. Általuk kapja meg a rozsdát az egyik év a másiktól. Ezek kifejlő-désük után leválnak a gabonafélékről s más növényre vitetnek át. Csak akkor maradnak életképesek, ha bizonyos növényfajokon telel-hetnek át.

A rozsdá sporáinak kitelelői a sóska bor-bolya, a taraczk, a csomós ebir, varju tövis, bengefélék, francia perje, ecsetpázsit, kásafű, fekete nadálytű, orvosi atraczel, pettyege-tett tüdőfű s általában véve — tehát a felsoroltak egyik-másikán kívül is még az érdes levelűek nagy családja.

Bizonyos, hogy minden gaz-növényt ki nem írhatunk: kétségtelen azonban, hogy a gazda egyik legfontosabb teendője mindig a gyomirtás marad — már csak a fentiekre való tekintetből is. Az útszéleken látható gaz-virányt mindig kaszáltassuk le: a hogy egy kissé nőni kezd a gaz az útszéleken a vetések mentén, azonnal vágassuk le. Az üszög egyik terjesztője is a gaz virány — a mint arról más al-kalommal még meg fogunk emlékezni — s így könnyű szerrel megszabadulhatunk ellen-ségeink egyik-másikának melegágyától. Hol a vetés közvetlen közelében fejlődik minden be-avatkozás nélkül a gaz, a gyom, ott a széle-ken többnyire hamarabb mutatkozik a rozsdá, jeléül annak, hogy a fejlődési helye a közel-ben van. A sóska borbolyát — mely nagyobb bokrot képez — meg épen ne tőrjünk meg sehol sem gazdaságunkban.

A szabad fekvésű helyen, hol a növény erőteljesen fejlődhetik, nem tesz annyi kárt a rozsdá, mint zárt fekvés mellett.

A sűrűn benőtt kalászu búzafajták a rozsdá sárga fajai iránt nagyobb ellentállást tudnak kifejteni s így ezek termelése aján-latosabb.

A bordeauxi lével való permetezést — viz, rézgálicz és mész-keverék — nagyban, bajos keresztül vinni. Egyes kísérletek jó ered-ményt mutatnak fel. A mérges anyagokkal való permetezés azonban a szalma esetleges takarmányozását veszélyessé teheti, ha a lé bőven adatik.

A rozsdá egyik jó ellenszere a korai ve-tés. A megtámadott búzát kümben is helyes lesz minél előbb — a teljes megérés előtt már learatni. Ha kissé puha is még a szem, az nem baj: a keresztben utánérik.

Egyébiránt nem egyszer az eső is lemossa a rozsdát s így a növényzet fejlődése annyira a mennyire kifogástalanul történhetik.

A mennyire lehetséges, igyekezzünk meg-akadályozni a vetés tulbuja fejlődését s így megdőlését: erre nézve az okszerű talajműve-lés s növénytermelési szabályok a mérvadók. Ezeknek betartása általában véve nagyon ajánl-ható a rozsdá elleni profilaktikus szer gya-nánt is.

Ajánlották már a rozsdás vetésfoltokat levágni s megsemmisíteni: tekintve azonban, hogy a rozsdá nagyon könnyen terjed s kisebb foltokra nem koncentrálódik, ez nem kivihető.

Miután a teleutosporák a kalászosok szal-máján nem telelnek ki, vagy legalább nem maradnak életképesek, azok fertőző tulajdon-ságától félni nem kellene. Mindazonáltal — ha kivihető — ajánlják annak elégetését. En-nek kivitele azonban rendesen nehézségbe ütköznék.

Próbáltak még a rozsdá ellen használni vasgálicz, konyhasó, sós viz, heringsó, heringlé stb. kiszórását, illetve kilocsolását, permetezé-sét — nem nagy eredménnyel. A babona kü-lönben e tere is kiterjedt, mert például a 17-ik században napkelte előtt egy órával, midőn még a vetés harmatos volt, a fölött egy kötél végighuzását ajánlották — mert így a harmattal együtt lemege a rozsdá is. — Sajnos az másképp sem megy le. Nem vitte azt le a rómaiak imája sem, mellyel Robigo és Robigus istenpárt kérték, a rozsdát — a *Puccinia rubigo* verat s társait — eltávolítani vetéseikről, a mely szokásból egyébiránt a legnagyobb valószínűség szerint a *buzaszenteelés* is származott s napjainkra visszamaradt.

Állati hullaszállító kocsi.

Tervezte és ismerteti: Jakab László állatorvos.

II.

A kocsi használata.

a) A hullá felhelyezése.

Ha a kocsi fedelét az említett módon lè-vesszük és félre tesszük, a kocsi a 2-ik ábrán látható képet adja s ebben az állapotában hátsó részével a hullá farához tolhatjuk, mely után a kocsi-test baloldalán alól elhelyezett záró készüléket (l. 3-ik ábrán „a“) kihuzzuk, mire a kocsi-testet elől kissé megemelve, a 3-ik ábrán látható dőlt helyzetbe hozzuk. Ebben a helyzetben a kocsi-test hátsó részén elhelye-zett henger (l. 2-ik ábra „c“) a földtől 35—40 centiméternyi magasságba jut, tehát olyan hely-zetbe, hogy arra a hullá könnyen felvonható.

A hullát mindig a farával helyezzük a kocsi felé és a felvonó kötelet vagy ugy, mint a 4-ik ábrán látható — előbb a szügy előtt a nyak körül vesszük át s ott össze kapcsolva a hát hosszában a csipő előtti tájig haladunk s itt ismét körül fogjuk vele a hullát olyan módon, hogy a kötél az alól levő czomb alá essék, vagy pedig ugy, mint az 5-ik ábra mutatja, csak a csipő előtti tájon hurkoljuk át a hullát, de itt is olyan módon, hogy a kötél az alsó czomb alatt legyen — a hullára kapcsoljuk. A kötél hurkos végével aztán előre

megyünk a csiga hengerig (l. 5-ik ábra „b“) és itt a hengeren levő egyenes csapba a hurkot beakasztjuk.

A hurok beakasztása után, vagy már ezt megelőzőleg a csigahengerre a hajtó ka-rokat felhelyezzük (l. 5-ik ábra „á“) és eze-ket hajtva, két ember a hullá felhuzáshoz fog, mialatt arra figyel, hogy a kötél a hátul levő görgőn haladjon és a hullát oda vezesse. Ha a hullá fara a görgőig jut és esetleg abba megakadna, az egyik ember a faroknak felfele való huzása által könnyedén felsegítheti a hullát a görgőre, kivált ha a másik egyén ez alatt a csigahengert forgatja, vagy legalább azzal a kötelet megfeszíti.

A 4-ik és 5-ik ábrákon a hullák félig felhuzott helyzetben láthatók s mint ezeknek a fekvéséből kivehető, a felhuzásnál megtör-ténik, hogy a hulláknak egy vagy más része (pl. a mellső lábak) megakad; ezen azonban igen könnyen lehet segíteni, annál is inkább, mert a csigahenger fogaskerékkel és fogó kapocscsal van ellátva, minélfogva a hajtó-karokat mind a két ember ott hagyhatja a nélkül, hogy a hullá visszacsuszásától kellene tartaniok. A mint tehát a hullá egy vagy más része megakad, a huzással felhagyhatnak és a hullá helyzetén változtathatnak, a mire kü-lönben csak ritkán lesz szükség, ha a hullá már a felhuzás kezdetén a kocsi hosszirányá-ban szabályosan helyzetetik el.

Ha a hullá fara a csigahengerig jut, — a mi pár percz alatt megtörténik — a kocsi-test többnyire magától vagy csekély nyomás folytán ismét vízszintes helyzetbe jut, azaz ráereszkedik a két erős vas stuczúra, (l. 5-ik ábra „b“) mely a kocsi mellső részét a hát-sóval összeköti. Amint ez megtörténik, a ko-csi test baloldalán levő záró készüléket betol-juk, mi által a szabályos összeköttetés elére-tik és a kocsi tovább vontatható. A záróké-szülék helybentartására egy kapocs szolgál, melyet a betolás után azonnal be kell akasz-tani, hogy mozgás közben az ki ne nyil-hasson.

Ez után a felhelyezett hullát szükség-szerinti fekvésben kell helyezni és ha a hullá-merevség olyan nagy foku, hogy a lábak ép-pen nem hajthatók be, az ülés-ládjában elhe-lyezett bonczoló késsel a mellső végtagok térd- és a hátsó végtagok csánk-izületeiről a bőrt lefejtetjük — mint az a 6—7-ik ábrákon látható — és elől a szárfeszítőket, hátul pedig az Achilles inakat átvágatjuk; mely után a végtagok minden akadály nélkül visszahaj-tatók a has felé. A farkot a czombok közzé helyezzük, a felhuzó kötelet a csigahengerről levesszük és a végtagoknak a törzshöz való rögzítésére használjuk, ugy a mint az a 6—7-ik ábrákon látszik.

Szarvasmarháknál ha a szarvak nagyok, a fejélnél tövön bevágandók és — mint azt a bonczolásnál szoktuk — le ütve a fej és nyak mellé helyezhetők.

Ha ez megtörtént, akkor a jobb oldali fedél és utánna a baloldali visszahelyeztetik, még pedig ugy, hogy a mellső és hátsó vég-nél egy-egy ember az 1-ső ábrán feltüntetett „a“ foganyuknál fogva felemeli a fedelet és a „b“ csapokat a 2-ik ábra „a“ tartójának nyil-lásaiba helyezi s ez után mint az ajtót egy-szerűen becsukja, mert a mint a csapok a tartók nyilásaiba jutnak, a fedél azokon már

Telephon: 198.

Solymosy és Társa betéti társaság.

Sürgönyök:

Solymosy gépgyár.

Gépgyár és Vasöntöde

Kolozsvár.

Álló és fekvő gőzgépek, szivattyúk, sajtók
— TELJES SZESZGYÁRI-, MALOM ÉS TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEK. —

Gőzkazánok, Vízkerekek, Turbinák.

GAZDASÁGI GÉPEK: Cséplőgépek, Járgányok, Rosták, Tricurók, Szecskavágók, Boronák, széna- és szőlőprések stb.

Fémöntvények. — Oszlopok. — Csigalépcsők. Külön osztály: EKÉK.

ugy helyére fordul, mint az ajtó a sarokvason.

A fedelek visszahelyezésük után elől és hátul a zárókészülékkel lezárandók, mely után a hulla szállítása, illetőleg a kocsit tovább vontatása fogatosítható.

KISSEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Tőgytuberkulózis. Ha előzetes gyuladás nélkül, egy vagy két csecstöbb hét vagy hónap leforgása alatt megduzzad s megkeményedik, akkor nagyon valószínű, hogy tőgytuberkulózis az oka. Ez esetben a tej napról napra gyengébb (rosszabb) lesz s apad. Az ilyen tőgyből származó tej rengeteg mennyiségű tuberkulózis-bacillust tartalmaz, miért is főtelen élvezése nagyon veszélyes lehet. Az ilyen tehenekel azonnal meg kell vizsgáltatni s levágtatni, mielőtt a baj meg lett állapítva. (L. Prakt. Wegw.)

Trágyázásra való vérlisztet nem szabad a majorságnak adni, hanem a friss vér valamelyes darával keverve kitűnő erősítő eledel a szárnyasoknak.

madarak s más énekesek szenvednek e betegségben. Wise angol orvos épen azért figyelmeztet arra a veszélyre, melyet e tények rejtene. A tüdővész madarak a gazdáikra a legnagyobb veszedelmet hozhatják.

A lovak farkszőrének lekopása. Dr. Goldbeck egészen jó körülmények között tartott lovaknál tapasztalta, hogy minden gondozás dacára farkszőrüket hullatták. Ilyen esetekben a szőr tövétől 3—6 milliméternyire kis fehér pontok voltak láthatók az egészségesnél valamivel vastagabbá, duzzadtabbá lett szőrön. Ezen a helyen történt aztán le s göröcső alatt repedések, hasadások voltak láthatók a szőrkéreg állományában. A lovakat kezelő kocsisok bajuszokon épen ezt a betegséget kapták meg. Naponkénti mosás 1%-os Pyrogallol-lal rendszeren gyógyulást hoz. (Prakt. Wegm.)

Hizott disznók súlyának kiszámítása mérleg nélkül. Hogy a hizott disznó hús-súlyát megtudjuk, a következőleg járunk el. Egy nem nyúlékony szalaggal megmérjük a hosszát a fejtől, pontosan a két füle között kezdve, a farka tövéig s följegyezzük a centiméterek számát. Aztán a test kerületét mérjük meg pontosan a mellső lábak mögött, úgyelve,

sző talajra lelnek, honnét a trágyázáskor megerősödve térnek vissza a gabonára.

Egy amerikai gyárban véletlenül nagy mennyiségű Esparto-füvet égettek el egy kemencében. Égetés után üveget találtak a habmában. Tudalevőleg sok kovásvan a füvekben, a mi az üveg fő alkotó része.

A majorság diphteritise ellen állítólag igen jó szer a felmangansavas káli $\frac{1}{2}$ gr. egy liter vízre.

IRODALMI SZEMLE.

Hazai lapokból.

A „Magyar Gazdák Lapja“ (Junius hó 24.) Hoffmann Jenő tollából hoz egy cikket, melyben a sertések kétszeri fiaztatásáról néhány érdekes megjegyzést tesz és oda konkludál, hogy *lehetőleg kevés számú tenyészállattal lehető nagy szaporulatot kell elérni, mert így kisebb a kockázat és valószínűbb a nagyobb jövedelem.* A cikk tagadhatatlan ügyességgel érvel álláspontja mellett, de ennek dacára még is azt hisszük, hogy tenyésztőink legnagyobb része

3. ábra.

Márványt tisztítani. A márványlapok igen jól tartanak s üde külemüket sem veszítik el, ha csak forró vízzel (szappan nélkül) tisztítják s arra ügyelnek, hogy a víz ne száradjon rájuk. Ha bortól, sörtől, kávétól stb. folt esett bennök, akkor *higitott* szalámia-szeszszel kell megmosni, vagy frissen oltott mészből pépet készítenek s egyenletesen, kenjük föl a márványlapra, 2—3 napig ott hagyjuk s csak aztán mossuk le.

A tuberkulózis (tüdővész) a madarak között nagyon el van terjedve. Főleg a kanári

hogy a gerinczre függőlegesen mérjük, följegyezvén itt is a centiméterek számát. A két összeget egymással szorozzuk. A szorzás összegét osztjuk 11-el ha a disznó jó kövér, 12-vel, ha közepesen hizott s 13-mal, ha a disznó félig hizott. A talált szám csaknem egész pontossággal adja a hús súlyát. (Prakt. Wegw.)

Üszkös gabona polyváját csak jó erősen meggőzölve tanácsos a barmokkal feletetni, mert az üszök gomba spórái a bélcsőből épen kerülnek ki s a trágyadombon igen jó tenyé-

ezt a kérdést is mint annyi mást az állattenyésztés köréből, — nyílt kérdésnek óhajtja tekinteni.

Hoffmann szükségét látja a kétszeri fiaztatásnak, mert hazánk sertésállománya a vész miatt megcsappant s ennélfogva kivitelünk is. A külföldi piacokat pedig nem fogjuk visszazerezhetni akkor, mikor sertéstartásunk ismét általánossá válik, ha csak nem gondoskodunk most a lehető gyors szaporításról. Tenyésztési szempontból ugyan nem egészen kifogástalan eljárás ez, de kereskedelmi szempontból na-

A Zalathnai kénkovand ipar részvénytársaság

Brassói kénsv- és mütrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű mütrágyáit

a t. ez. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q -án alóli megrendelést legezészerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.**

gyon is indokolt jelenlegi viszonyaink között. A kőbányai piacz forgalma szembevetően illusztrálja jelenlegi sertéskereskedelmünket, mert míg 1894-ben 904,710 darab volt a felhajtás, addig a múlt évben 167,897 darab sertés került ezen első kiviteli piacunkra. De még ez a csekély mennyiség se tőlünk került ki, hanem Szerbiából, honnan 96,292 darabot hoztak be. A budapesti helyi fogyasztás 77,575 darab volt; vagyis több mint a piacra került hazai sertések összes száma. A vész pusztításai tönk szélére juttatták sertésenyészetünket, de örvendetesen kell tapasztalnunk, hogy egyes vidékek már átestek a bajon s alkalmassá lettek a tenyésztés felújításához. A legtöbb gazda bizalmatlan még a szenvedett veszteségek miatt s nagyon sokan teljesen fel is hagytak a tenyésztéssel, pedig már hozzá foghatnának a felújításhoz.

A tenyészanyag felújításához igen sokan a szapora angol sertést szeretnék nagyobb mérvben tenyészteni, pedig a mi mangaliczánk gondos tenyésztés mellett kedvelt volt a külföldön is; a mellett viszonyaink között igen jól bevált, mert értékes, mint hizó állat és a legelőn sem hagyja cserben a gazdát. Az an-

jövedelmeiket, mert a sertéstartás is tetemesen hozzájárul ennek emeléséhez.

A „Gazdasági Lapok“ (Június hó 25.) következő megjegyzésekkel kíséri a múlt hét elején kiadott termés-becslést: Magyarország gabona vidékein általános a teljesen ledőlő gabona. Az Alföldön, Dunántul kalászon van már a rozsda. Sajátságos azonban, hogy a gazdasági tudósítók még sem látják meg ezeket a tüneteket, a kik pedig többnyire gazdák lévén, tudhatnák, hogy mi kárt tehet a megdőlés a gabonában s a rozsda a búzaszemekben az aratás előtt 2—3 héttel is?

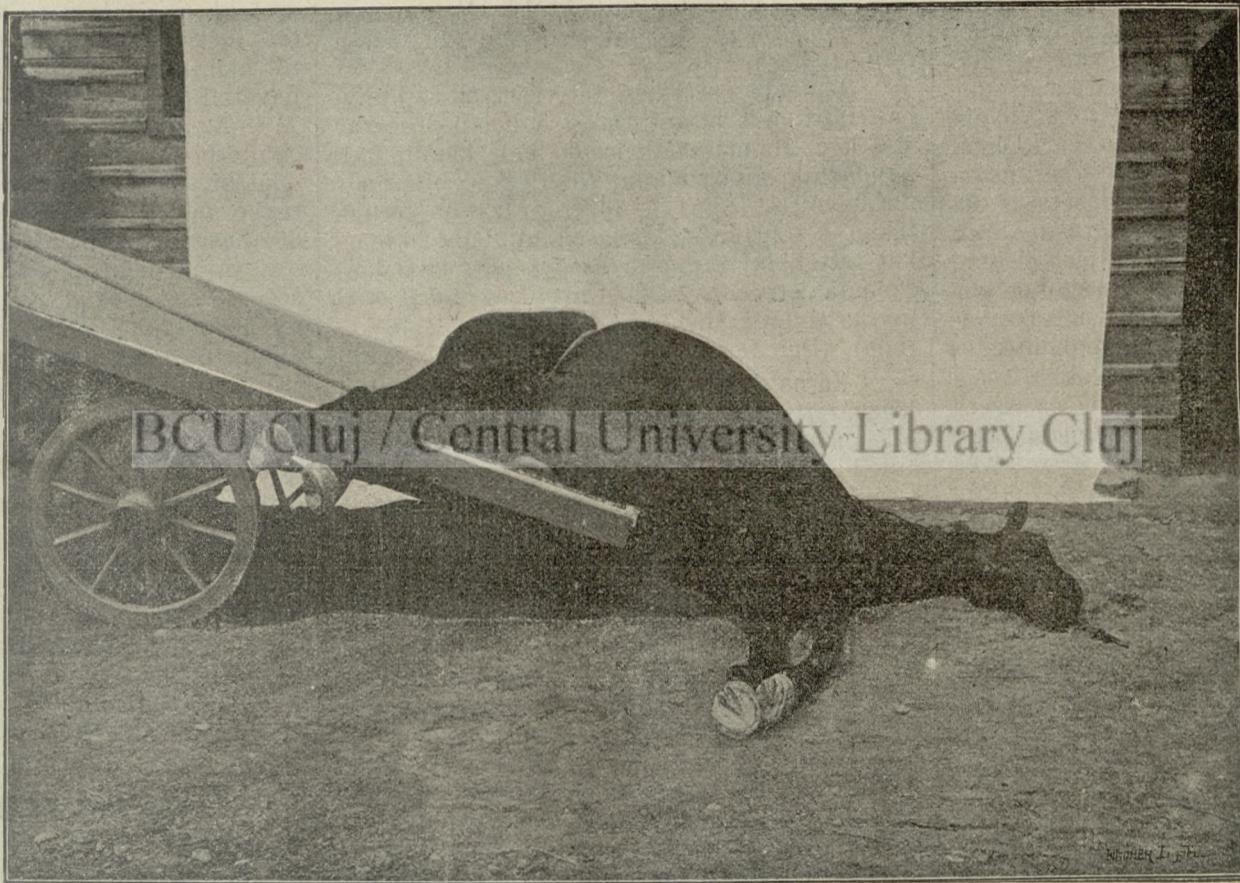
Ezen minden áron segíteni kell, mert az országnak is nagy érdeke, hogy a gazdasági helyzetről hű képet adjanak a tudósítók s ne konstatáljanak javulást akkor, mikor tagadhatatlan tény a visszaesés. Az ujjonnan kiadandó miniszteri jelentés tartalmáról még tudomása nincs, de előre konstatálja, hogy sem javulásról, sem stagnációról beszélni nem lehet, mert az utolsó hét alatt 2%-al kedvezőtlenebb a várható termés s ha az időjárás meg nem változik, 5%-ra terjedhető hanyatlás sem lesz meglepő.

Amerika, Oroszország, Románia vagy szár-

szeszfűzők felállítása a kedvezmények dacára sem szaporodott oly mértékben, a mint azt várni lehetett volna s a mit annak tulajdoníthatnak, hogy a földbirtokosok ez iparágától is elzárva maradtak a hitel csatornái, melyek a vállalkozásnak legszükségesebb elemét, a pénzt szolgáltatották volna. A szeszfűző felállítása és berendezése tetemes költségbe kerül, ezenkívül még a főzéshez szükséges nyers anyagok ára is csak a termelési időszak végével, a szesz értékesítésével térül meg, a mi aztán kényszeríti a termelőt az elkészült szeszt azonnal pénzzé tenni. Egyrészt a kényszerhelyzet, másrészt az a körülmény, hogy a szeszfűzők produktuma egyszerre nagy tömegekben rohanja meg a piacot, a szesz-árak hanyatlását idézi elő, a mi viszont a termelő károsodását vonja maga után.

A Cseh-Morva mezőgazdasági szesztermelőknél sikerült megalakítaniok egy intézetet, a melynek példáját követni hazánkban is nagyon indokolt volna. A szövetkezeti alapokra fektetett intézmény alapszabályait és ügyrendjét nagyobb vonásokban következőkben ismertetjük:

Tagok lehetnek: szeszfűzők tulajdonosai,

4. ábra.

gol sertések nem váltak be a legelőn, tartásuk sokkal költségesebb és gondozásukra sem igen vagyunk berendezve. Nem szabad felednünk azt sem, hogy néhány kiváló mangalicza tenyészetünkből a tenyészanyag pótlása könnyebben megy, ez pedig nagy jelentőséggel bír a mi helyzetünkben.

A kétszeri fiaztatás sokkal hamarabb meríti ki a koczákat, tenyészanyagunkat tehát gyakrabban kell változtatnunk. Megtörténhetik azonban, hogy a gyorsabb kimerülés folytán, az állomány értékében károsodik a gazda, a mely esetben nem volna helyén a szaporítás forszírozása. A kisorolt tenyészanyag becses a hizalók előtt, sőt ez anyagból alig rendelkezhetünk oly mennyiséggel, mint a mennyire szükségük volna.

A mi az időt illeti, egy év alatt kétszer egészen jól fiaztathatunk. Legfeljebb 8 hét helyett csak 6—6½ hétig engedjük a malaczkot szoptatni, mikor is még 4 heti teljes pihenést engedhetünk a kocza szervezetének. Így eljárva, 8—10 malaczkot könnyen számíthatunk minden kocza után. Különösen kisebb és közép birtokosok szaporíthatják ez uton

nyaszegetten, vagy sehogy sem vesznek részt ez időn a gabona kampányban s épen ezért erős hitünk lehet a gabona magas árában; a gazdának pedig eminens érdeke, hogy ezt saját javára kihasználja s épen ezért óhajtja, hogy gazdatársaink ne siessenek a gabona eladással!

A „Magyar Nemzetgazda“ (Junius hó 25.) „A mezőgazdasági szesz értékesítése“ cz. alatt írja az alábbi kivonatban adott fejtegetéseket.

A mezőgazdasági szesztermelőket törvényhozásunk ujabbán különös kedvezményekben részesíti. Az 1888. évi szeszadó törvények óta a csak 35 krral megadóztatott contingensből kiváltságos rész jut a mezőgazdasági szeszfűzőknek, kik ezenfelül még adó-bonificatióban részesülnek, mely a mezőgazdasági szesztermelést ma nagyon kedvező iparágá teszi. Ezekre a kedvezményekre nagy szükség van, mert különben nem bírnának a kisgazdasági szeszfűzők versenyt tartani a nagy fogyasztásra berendezett szeszgyárakal, de indokoltak is, mert a szeszgyártráznál mellék termékeként maradó moslék, illetve trágya végtelenül fontos szerepet játszanak a föld hozamképességének emelésénél.

Az utóbbi 10 év alatt a mezőgazdasági

vagy bérlői, e célra létesült részvénytársulatok, szövetkezetek vagy egyesületek. A belépő tagnak minden 100 hectoliter tiszta alkohol után, a mely contingensből gyárára ki van vetve, egy-egy részjegyet kell jegyeznie.

A szövetkezeti tag tartozik minden év szeptember hó 15-ikéig a szövetkezet igazgatóságánál bevallani, hogy contingenséből havonta mennyit szándékozik előállítani, föl fogja-e teljes contingensét dolgozni, mikor kezdi meg a termelést. Az időszakok végével tartozik az összes előállított szeszt a szövetkezetnek értékesítés céljából átadni, kivéve kisebb, a contingens 5%-át meg nem haladó mennyiséget, a melyet közvetlenül localis szükséglet kielégítésére fordíthat.

Az igazgatóságnak az eladást szabad fix áron, vagy nagyobb piacok tőzsdei jegyzéke szerint eszközölnie, szabadságában áll a beszolgáltatott szesz értékesítését halasztania, de azzal a korlátozással, hogy ilyen halasztás félévi időt meg nem haladhat. Az eladott áruról az igazgatóság a termelőknél havonta elszámol, még pedig minden egyesnek az illető hónapban az összes eladásoknál elért árak átlagával.

De a szövetség igazgatósága nemcsak az eladást teljesíti, hanem előleget is nyújt bankja után és pedig háromféle alakban. Első sorban minden szövetségi tag a beszállítandó contingens-szesz minden hectoliterére után 5 frt előleget kap. A mennyiben pedig a már beszállított szesz eladása a conjunctura folytán haladékos szenvedne, a bank lombard-kölcsönt nyújt a teljes piaci érték erejéig, levonva ebből hectoliterenként 3 frtot és az esetleg korábban nyújtott előleget. Végül az állam által engedélyezett bonificatiót a bank szintén escomtálja.

A mi mezőgazdasági szeszfőzőink körülbelül ugyanazon termelési tényezőkkel dolgoznak, mint a Cseh-Morva gazdák, kik ezt az üdvös intézményt megteremtették. Hitelre gazdáinknak is szükségük van, bankot pedig találnának, mely ezt a kevésbé kockázatos üzletágat működési körébe felvenné s épen azért helyesnek találjuk, ha a már megadott keretben a magyar gazdák is minél előbb létre hoznának egy hasonló szövetséget.

T. M.

Külföldi lapokból.

Fiatallorjok betegsége a legtöbb esetben összefüggésben van az emésztő szervek betegségével. Míg szopnak, az első három gyomor fejletlen, mert az oltó (abomasus) van egyedül igénybe véve. Amint fűneműeket kezd enni, fokozatosan fejlődik ki az első három. Világra jövelekor a bélhuzam feketés váladékkal (meconium) van tele, melynek kitakarítására való a kisborjas tehén teje az ellés utáni napokban*, mely ekkor purgáló hatása. Ezen időben tehát nem kellene ezt a tejet elvonni a borjuktól, mert különben orvosságokra szorulunk; holott az ilyen korai emésztési zavarokat és bélbetegségeket könnyebb óvintézkedésekkel kikerülni, mint orvosságokkal meggyógyítani. De ha már meg van, czélzerű 80—100 gr. (2—3 ounces) castorolajat egy tojás sárgájával jól összekeverve, egy kevés gyömbérral adva hozzá, adagolni. Leggyakrabban rontják el a fiatal borjukat az erőltetett hizlalással. Mert hamar és erősen akarják őket kihizlalni s ezért vagy engedik szopni, addig amíg bir, vagy töltik beléjük a tejet, aminek az eredménye, hogy a megaludt tej feszülésig tölti meg a gyenge gyomrot s ennek következtében görcsök fogják el a gyomor izomzatát, emésztetlenség áll be, a gyomor-nyelvtől összemert tej, sajt külemű, emésztetetlen tömeggé alakul s a borju, a helyett, hogy hizna, pusztul, soványodik s nagyon sokszor bele is pusztul.

Orvosszerűl többen hatásosnak találták a keserűsöt. Meleg vízben 57 gr.-ot oldva, több ízben kell adagolni és pedig vagy gyomorszivattyúval véve be, vagy szarv-tölcséren át direkt a bázsingba kell tölteni. Mások a következő keveréket is jónak tapasztalták. Tyúktojás nagyságu égetett mézre, arra való tiszta edényben annyi vizet töltünk, amennyi megoltására épen elég. Megoltódás után 5-5 liter vizet öntünk hozzá, jól felkevervén s befödve állani hagyjuk. Egy 300 grmos üvegben savanyu szénsavas káliumból (saltartar) 57 gr.-ot teszünk s tele töltjük a gyöngén zavaros méz-vízzel. Két kávé kanállal e folyadékból meleg vízbe — a melyben már 28 gr. keserűsöt oldottunk — töltünk. Az adagolást minden hat órában lehet ismétlni. Ha a borju erős kólika-görcsokban szenved, egy kávé kanál opiumtinctura 0.8 gramm gyömbérral adagolható. Ha ezek a szerek nincsenek gyorsan kéznél, a következő keverék használandó: 0.8 gr. szénsavas ammonium (vagy 3 gr. szénsavas szóda) 57 gr. keserűsával s egy kevés gyömbér zabfözetben. (Agric. Gazette. 99. No. 1327.)

* Azaz közvetlenül az ellés után. Nálunk ugyanis sokfelé az a rossz szokás terjedt el, hogy ellés után az u. n. fecsetejet kifejik és csak az után hagyják a borjut szopni, holott ennek épen ellenkezőleg kellene történni.

Szerk.

A fokozott szarvasmarhatenyésztés és a műtrágyázás. Sokan azt gondolják, hogy bőséges istállótrágya (és trágyalé) használata mellett nincs szükség műtrágyára. Holott épen megfordítva áll a dolog: minél nagyobb mérvű (intenzívebb) a marhatartás, annál több műtrágyára van szükség. Mert egy jól tejlő tehén egy évi tejhozamában 6 kgr. phosphorsav van. Minden eladott ökörben (a csontokban és a húsban) 10 kgr. phosphorsavat adunk el. Mindezeket a mennyiségeket pedig a takarmány által a rétektől vonjuk el. 10 métermázsa gabonaszemben 5 kgr. phosphorsavat vonunk el a talajtól, 20 méterm. szalmában pedig két kgr. phosphorsavat. Ebből látható, hogy ha az állatoktól produkált összes trágyát és trágyalevet ráhordják is a földekre, sokkal kevesebb phosphorsavat adnak vissza, mint a mennyit belőle kivontak. Mert hiszen ezekben főleg nitrogén és káli van. Minél nagyobb mérvű tehát a marhatenyésztés, annál gyorsabban és több phosphorsavat vonnak el a talajtól, a melyet pótolni legfőbb érdeke a gazdának. Különben kövér talajon elég holdként egy métermázsa phosphorsav-trágya évente. A legtöbb helyen azonban 4—5 mmázsa Thomassalak szükséges egy-egy hold területre évente s csak miután a kellő állapotba hoztatott a föld, elég évenként 1—1½ mmázsa pro hold, hogy a föld teljesen kifejtse termőerejét.

Badenben 32 kísérletet végeztek ez irányban réteken s kitűnt, hogy a hol pro hektár 400 kgr. Thomassalak s 400 kgr. kainitot alkalmaztak, aránytalanul több és jobb szénát termelhettek, mint a műtrágyázatlan területeken. A trágyázási kiadások mintegy 26 márkát tettek ki 5 márká áregységénél (100 kgr. szénára értve). A tiszta nyereség tehát 183 márká volt pro hektár (1 márká = 1.176 korona). (Der Deutsche Landwirth 99. No. 12.)

Káros hatással van-e a Thomas-liszttel trágyázott rétek szénája a tehének tejelésére? A Thomas-liszt egymagában teljesen ártalmatlan, hiszen többször adagolták gyöngébb szervezetű állatoknak a szokásos phosphorsavas méz helyett. A kihintett trágyából a növényekbe jutó alkatrészek még kevésbé ártanak, mert ily módon a phosphorsav egészen természetes úton jut a mézszel együtt a tehén szervezetébe. Hanem a kainit hashajtó. Általános szokás pedig késő tavasszal vagy az első kaszálás után Thomas-liszttel és kainitot együttesen alkalmazni. A kainitból, mert nehezen oldható részei is vannak, a füvel, szénával, reá tapadva, a tehén gyomrába került, bár kis mennyiség is hasmenést és így természetesen szervezeti visszaesést okoz; aminek a tejelésre is meg van a csökkentő hatása. Ezért kainitot csak ősszel kell alkalmazni. (D. Deutsche Landw. 99. No. 12.) S.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Földmivelségi m. kir. minister. 87484. szám. IV/4—1898. A budapesti kertészeti tanintézetbe, a tanintézet szervezeti szabályzatában foglaltak értelmében, ezentul csupán oly ifjak vehetők fel, kik a közép- vagy polgári iskola IV. osztályának sikeres elvégzésén kívül azt is beigazolják, hogy valamely rendezett és képzett kertész vagy főkertész vezetése alatt álló kertészetben legalább két évet mint kertészgyakornokok töltöttek és ez idő alatt a kertészeti foglalkozáshoz megkívántató előszeretetet és képességet tanúsítottak.

Az eddig érvényben volt szervezeti szabályzatnak ezen módosítását, a tanintézetnek fennállása alatt szerzett tapasztalatok tették szükségessé.

A pályázóknak a kertészet gyakorlati terére való utasítása által kívánom ugyanis megakadályozni oly ifjaknak ezen pályára való tödulását, kik a kertészetről tiszta fogalommal nem birva, kedv és hajlam nélkül küzdik át magukat az évfolyamokon, elfoglalva hivatottabbaktól a képzettséghez vezető utat. Elérni

kívánom másrészt e módosítással azt is, hogy ezen, a maga nemében egyetlen magasabbrendű szakintézet végzett növendékei a modern kertészeti ismereteken kívül, birtokosai legyenek a szakkavágó ismeretek és fogalmak azon részeinek is, melyeknek megszerzése, csupán az ezen foglalkozási ág iránt érzett igazi és az ifju korban megszilárdult hajlammal viseltetők részéről feltételezhető.

Sajnos, hogy hazánkban csekély az ily kertészetek száma és a létezők közül is csupán egyeseket vezetik képzett főkertészek és még gyérebbek az olyan kertészeti telepek, melyek a kertészet minden ágának művelésére kiterjednek s különösen pedig, melyek kertész-tanulókat kiképzés céljából elfogadnak.

E hiányon a lehetőség szerint segíteni kívánván, az állami kertészetek közül kijelölöm a kolozsmonostori gazd. tanintézet kertészeti ily előkészítő kertészeti. A nem állami tulajdonban levő kertészetek birtokosai közül pedig József főherceg ő csász. és kir. Fensége volt kegyes felkérésém folytán megengedni, hogy alcuthi kertészetébe ily ifjak a gyakorlati évek felvételére kerüljenek.

Természetes azonban, hogy az itt fel nem említett és szintén szakképzett főkertész vezetése alatt álló többi állami és magán-kertészetekben, gyakorlati foglalkozásban eltöltött idő, illetve az ezen kertészetek vezetői részéről kiállított bizonyítvány, a tanintézetbe való felvételre szintén megfelelő hatálylyal bír.

Az alcuthi kertészetbe felvett kertészgyakornokok lakást és ruházaton kívül teljes ellátást, a jelzett állami tanintézeti kertészetekbe felvett tanulók viszont lakáson kívül 60 (hatvan) kr. napibérben részesülnek.

A mennyiben a folyamodók száma szükségessé teszi, gondoskodni fogok arról, hogy ily előkészítő kertészet gyanánt még több állami és magánkertészet is kijelöltessek.

A felvétel iránti folyamodványok felszerelve keresztlevél, iskolai bizonyítvány, valamint a szülői, illetve gyámi beleegyezést tartalmazó okirattal, közvetlenül hozzám vagy pedig a jelzett tanintézet igazgatóságaihoz, illetve a főhercegi uradalmi központi igazgatóságához nyújtandók be.

Felhívom czímet, hogy jelen körrendeletben foglaltakat tudomásul véve, intézkedjék saját hatáskörében az iránt, hogy az az érdekelteknek is tudomására hozassék.

Rudapest, 1899. június 9-én A minister helyett: Kiss, államtitkár.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Védekezés a szőlőmoly ellen. A földmivelségi minister köriratban fölhívta a vármegyei és városi törvényhatóságokat és a különféle gazdasági egyesületeket, hogy figyelmeztessék a közönséget a szőlőmoly ellen való védekezésre. A permetezéshez szükséges folyadék úgy készül, hogy 10 liter vízben 3 kgr. fekete (vagy káli) szappant feloldunk s ehhez 1½ kgr. pyrethrum- (dalmát, perzsa) port keverünk. Az így nyert folyadékot azután még 90 liter tiszta vízzel kell fölhigítani. Ezzel permetezzük a magas szőlőfűrtöket.

— Állami ménék kisélejtezése és eladása. Az állami ménetelek ménlovainak osztályozását, illetve selejtezését a következő napokon tartják meg: Deesen július 18-án, Sepsi-Szent-Györgyön július 20-án, Homoródon július 21-én. Az érdeklődő tenyésztőket, gazdákat mint egyébkor, úgy most is szívesen látják. A ménetelepeknél a jelzett napokon kisélejteztetett tenyésztésre még használható méneket mindjárt a helyszínén el fogják adni.

— Ménló-tulajdonosok figyelmébe. A földmivelségi miniszter a következő felhívást teszi közre: Felhívom mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában három és félvet betöltött, de a nyolczadik évet még meg nem haladt kora ménló van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kitüntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely város-

ban, községben vagy pusztában áll, továbbá az eladási árt is hozzáam (50 kros bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó évi augusztus 10-ig jelentsék be. Az eladandó mének a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest úgy, mint a múlt évben — ismét egyes központokon fognak bizottságilag megsejmeléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétetni. 165 centiméternél alacsonyabb mének, tekintettel a mén-telepeken már meglevő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve, ha az egyed kitévő minősége a megszerzést kívánatosá teszi. A megvásárolt mének vételára csak 1900. évi január hó első felében fog azon m. kir. adóhivatalnál kifiztetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelölend. Budapest, 1899. évi június hó. *Földmívelésügyi m. kir. miniszter.*

— **Állatleltani és takarmányozási kísérleti állomás.** A földmívelésügyi miniszter a Budapesten letesített m. kir. állatleltani és takarmányozási kísérleti állomás részére a szervezeti szabályzatot már jóváhagyta. Az állomás feladata a szervezeti szabályzat szerint: A hasznos háziállatok okszerű takarmányozásának tanulmányozása, szabatos tudományos kísérletek útján. Működésénél főszólyt fektet az állomás a hazai viszonyokra, a Magyarországon tenyésztett állatfajtákra és az itt termelt vagy gyártott takarmányeműekre. A kísérletek az állomás saját kezdeményezésére vagy az előljáró miniszterium rendeletére végzi. Magánfelek közvetlen megkeresésére vizsgálatok rendszerint nem teljesíthetők.

— **Gyógyítónövények termelése.** Sok olyan gyógyítónövény terem a szabadban, a melyre nagy szüksége van a gyógyszerészeknek, számos növény azonban olyan ritka, hogy nagyon nehéz őket beszerezni. Az országos gazdasági egyesület most a gyógyítónövények termelésével a földművelő népnek akar keresetforrást teremteni. Ezért pályázatot irt ki olyan népies dolgozatra, mely az összes gyógyítónövényeket ismerteti és elmondja azt is, hogy miképpen kell őket termelni. A pályadíj minden ívért hetvényt forint. Bővebb földvilágosítást az egyesület főtitkársága ad.

— **Műtrágyaeladási feltételek az 1899. évi őszi idényre.** Budapest, 1899. május hó 9-én. Zalathnai kénkovandipar r. t

I. **Asványi szuperfoszfát:** a vízben oldható foszforsav kilogrammperczentejéknél: 16—19%-os 30 kr., 15%-os 30¹/₂ kr., 14%-os 31¹/₂ kr., 13%-os 32¹/₂ kr., 12%-os 33¹/₂ kr., 11%-os 34¹/₂ kr., 10%-os 36 kr. 10%-on alul 37 kr., vagy: 16%-os 4 frt 80 kr. m/m-ként, 18%-os 5 frt 40 kr. m/m-ként.

II. **Keveréktrágyák:** A vízben oldható foszforsav az asványi szuperfoszfátok fenti táblázata szerint számítandó. Az ammoniak légeny 80 kr. kilópercentenként, a káli (184% kénsavas káli) 28 kr. kilópercentenként; vagy: ammoniak szuperfoszfát 3% légeny és 10% foszforsavtartalommal 6 frt m/m-ként, káliszuperfoszfát 10% foszforsav és 11% kálitartalommal frt. 6.68 m/m-ként, szőlőtrágya 3% légeny, 6% foszforsav és 11% kálitartalommal frt. 7.70 m/m-ként.

Feltételek: Zsákok: Ezen árak teljes kocsi-**rakományok** (10.000 kg.) vételénél a vasuti szállítási díjjal együtt értetnek, elegysuly tiszta súlyért, zsák à 75, vagy 100 kg. ingyen. Ha a fél 50 kg.-os zsákokat kíván, akkor az árak mmázsánként 5 kerral felemelendők. **Kisebb kötések:** 10.000 kg.-on aluli rendelmenyeknél az egész kocsi-**rakomány** és darabáru közötti szállítási díjkülönbözet a vevő terkére megy. Ha több fél kisebb tételekben összesen legalább 10.000 kg.-ot rendel és az áru egy címre küldhető, akkor a teljes kocsi-**rakományok** nézve fennálló árak engedélyezhetők. **10 waggonos kötések:** Ha egy vevő egyszerre legalább 10 waggonnal rendel, akkor a vízben oldható foszforsav felsorolt árai kilogrammperczentejéknél ¹/₂ kerral leszállíthatók. **Fizetési feltételek:** Készpénzfizetés 3% engedménnyel, vagy 6 havi elfogadvány. Esetlegcs prolongációnál 6% kamatot szá-

mitunk fel. Ezen árak a visszavonásig és csak 1899. évi őszi szállításokra érvényesek.

— **Kaucsuk kukoriczából.** A napról-napra növekedő kaucsuk-szükséglet és az ennek megfelelő fairtas oly méreteket ölt lassankint, hogy már attól kell félni, hogy elfogy a kaucsuk nyers anyaga s így tönkre megy a kaucsuk-ipar. Azért Amerikában már régebb idő óta gondoskodtak arról, hogy mi módon lehetne mesterséges kaucsukot készíteni. Tudvalevőleg Amerikában nagy mennyiségben termelnek kukoriczát, tehát nem messze fekvő a gondolat, hogy az amerikaiak a kukoriczára is gondoltak a mesterséges kaucsuk előállításánál. A kukoriczából keményítőt és glukozákat készítenek. Az itt hátramaradt magtöredékeket azután kiöblítik, a mikor egy sárgás fehérölaj keletkezik. Ez az olaj eddigelő a szódagyárakban, mint világító anyag, más helyeken pedig mint koptató, simító olaj szerepelt. Ez az anyag a mesterséges kaucsuk alap-**anyaga.** Ha ugyanis 5% nyers kaucsukot hozzákeverünk ehhez a kukoriczábólhoz s úgy vulkanizáljuk, mintha az egész tömeg nyers kaucsuk lenne, megkapjuk a természeteshez hasonló mesterséges kaucsukot.

— **A miskolczi gyapjувásár** a múlt héten volt és pedig elég szép eredménnyel. A vásárra 3 ezer mázsa gyapjút vittek, mely mind elkelt, míg a múlt évben 52—71 frt volt a mosott gyapju 70—85 frtot fizettek érte.

— **Sörárpa vásár** lesz augusztus 28-án Miskolcson. A vásárt az Országos Gazdasági Egyesület és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete együtt rendezi.

— **Éhínség Oroszországban.** A múlt évi rossz termések miatt a hatalmas Oroszbirodalom némely részén oly nagy az inség, hogy a legnagyobb erőlködéssel sem tud azon segíteni.

— **A borhamisítások jó oldala.** Gazdagodnak a szegényalapok s itt is teljesedik a közmondás, hogy kár nincsen haszon nélkül. Annak a sok büntetéspénznek, mit az elcsipett borhamisítók fizetnek, egy része tudvalevően a rabtartási és rabsegítési alapra, a másik része meg a szegényalapra jut. Szegszárdról most azt írják, hogy az odavaló szegényalap a borhamisítások révén 15.000 frtra szaporodott.

— **Olasz borexport.** A legutóbb kiadott miniszteri jelentés szerint a lefolyt 1898-ik évben 2.442.854 hektolitert szállítottak az olasz kereskedők a külföldre, melyből 1.282.981 hektoliter esett Ausztria-Magyarországra. Szőlőtermelőinket elszomoríthatja az a tudat, hogy az olasz borexportnak több mint fele nálunk leli piacját.

— **Az állatforgalom szabályozása.** Mint illetékes helyről értesülünk, az Ausztriával való állatforgalomnak az osztrák és a magyar kormány között létrejött megállapodások értelmében való újból szabályozására vonatkozólag kibocsátandó végrehajtási utasítás és az ezzel kapcsolatos összes rendeletek a földmívelésügyi miniszteriumban már kidolgozva készen állanak úgy, hogy a kérdéses megállapodások hatályba léptével azonnal publikáltatni fognak oly czélból, hogy a gazdaközönségünk ezen megállapodásokból reája háramló előnyöknek haladéktalanul élvezetébe léphessen. Részben ezeknek előkészítését célozta a földmívelésügyi miniszter már 1899. évi január hó 28-án 69718. szám alatt kibocsátott rendeletével, melylyel a nagy kiterjedésű határral bíró községek és városok területeinek az állategészségrendőri szempontból való kerületi fölosztás iránt intézkedett. Az állatszállító vasuti kocsi fertőtlenítése tekintetében is a két kormány közt megállapodás létesült arra nézve, hogy ez mindkét államban azonos módon s a jelenleg Németországban érvényben álló szabályokkal összhangzóan történjék. Ezen új fertőtlenítési eljárás előmunkálatai s a végrehajtó intézkedések tervezete nálunk készen van s életbeléptetése annak idején megtörténhetik. Az új fertőtlenítési eljárás a gazdaközönségre

nézve annyival bir előnyökkel, hogy az eddiginél hatékonyabb fertőtlenítést és jobb tisztogatási módot irt elő és a fertőtlenítés megfelelő módon történő keresztülvitelét állategészségügyi szakközeg által külön ellenőrizteti. Így még kevésbbé merülhet föl annak veszélye, hogy az állatok vasuti szállítás közben fertőzésnek legyenek kitéve. Daczára az új eljárás életbeléptetésével járó s jelentékeny költséggel tett beruházásoknak, a fertőtlenítésért a vasútak által szedhető illeték nem emeltetett.

— **A buzagyökér-gomba,** melynek káros hatása rég ismeretes, az idén Magyarországon is, nevezetesen a Tisza vidékén és a Dunántul számos helyen kisebb-nagyobb területeken mutatkozik. Legerősebb elterjedést mutat mégis Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegyében, a hol különben is a buzának termelését a legkiterjedtebben üzik (az összes művelés alatt álló szántóföldből buza alá használnak itt 50 százaléknyi területet, tehát minden második hold buzaföld.) Ezenkívül mutatkozik ez a nagy kárt okozó penészgomba (opbiobolus herpotrichus), Békés, Bihar, Hajdu, Torontál, Bács-Bodrog, Temes, Pest, Csongrád, Heves, Zala, Somogy, Veszprém, Fejér, Csanád és Pozsonyvármegyékben, a hol többé-kevésbbé mindenütt észlelik a buzakalászkok megfiheredését és a szemek tönkremenését. Egyes helyeken az ilyen rosszabb vetések már is kiszántás alá kerültek, így tehát a kár mindenestre jelentékeny lesz. A mely tábla buzaföldön mutatkozott a penészgomba, oda egy-két évig buzát nem volna szabad vetni, legkevésbbé pedig olyan magot használni, a melyet helyben, illetve a vidék valamely gazdaságában termeltek. Magcsereire kell okvetetlenül súlyt fektetni, kivált az extenziv gazdálkodást üzó s tulajnyomólag buzatermelő vidékeken. Gyakran volt már alkalmunk tapasztalni, hogy azokon a vidékeken, a hol a szemtermelés folytonos, ott a gabonatermés hozama az utóbbi tíz évben ritkán sikerült. Ennek oka egyes-egyedül a termőterület kizsárolásában kereshető. Ott látjuk a főbb gabonatermő vidékek emporiumait: Torontál, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Csongrád, Bács-Bodrog, Pest, Békés és Heves vármegyét, mindannyiban évről-évre sok fajta téreg pusztít.

— **Iker-csikók.** Udvarhelyvármegyéből érdekes tudósítást vettünk, mely az eset eléggé ritka voltánál fogva bizonyára feltűnést fog kelteni lótenyésztéssel foglalkozó gazdatársaink körében. A tényállás szerint ugyanis *Ugron Zoltán* fiatfalvi nagybirtokosnak legutóbb egyik kanczája ikercsikókat ellett, melyek teljesen épen és életképesen jöttek a világra s a kancza is szerencsésen tulesvén az élésen mindkét csikóját szoptatja. Ugyan ebben az istállóban nem tartozik a ritkaságok közé az sem, hogy egy kancza több csikót szoptat. Legutóbb is két kancza letört s csikójukat más két anyaállat mellé osztották be, melyek e szerint darabonként 2—2 csikót szoptatnak, még pedig teljesen kielégítő eredménnyel.

— **Lakást keres 5—6 szobával, kerttel,** október 1-ére, Kolozsvárra költöző család. Egészesen, világos és száraz lakás kívánatik, bármily nagy kerttel, lehetőleg külön udvarral. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad. (1—x).

— **Eladó vízsla.** Egy teljes dressurát kapott, bevezetett, második mezőnyben levő, angol pointér szuka vízsla eladó. Bővebb földvilágosítást ad a kiadóhivatal.

— **Kisebb birtok, uri lakással az ősze hasznó-**bérbe kerestetik,**** Kolozsvár határában vagy Kolozsvárhoz, esetleg más nagyobb vasut melletti városhoz közeli helységben. A birtok nagysága lehet 100—200 kat holdig. Csak felszerelt, jó karban levő birtok és lehető kényelmes (3—5 szobás) lakás kívánatik. Ajánlatokat az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala közvetíti. (j—x).

— **Nagy üzlet-helyiség** kiadó Kolozsvárt a város legélőnkebb helyén, a hetivásárok piacán Bel-Közép-utca 46. sz. a.; lakással és nagy pinczével együtt október 1-ére. Vendéglőnek is kiválóan alkalmas. Értekezhetni ugyanott a háztulajdonossal. (—194.)

— **Ajánlkozás.** Egy tapasztalt, több évi gyakorlatlal bíró gazda gazdatiszti állást keres. Megkereséseket F. jegy alatt kérünk a kiadóhivatalba.

KÖZGAZDASÁG, ÜZLET, FORGALOM.

1899. június 29.

Időjárás. Az idő Európában változékony és helyenként esős, bő esők voltak a délnyugati partvidéken. A hőmérséklet eloszlása nem változott lényegesen.

Hazánkban mindenfelől esőt és zivatart jelentenek. A hőmérséklet állandóan alacsonyabb a normálnál.

Az erdélyi részeken a hét elején szép idő és esős, továbbá hűvös szelek váltották fel egymást, a hőmérséklet pedig jóval alacsonyabb a rendesnél.

Jóslat. A hőmérséklet lassu emelkedése és keleten még eső várható.

Hőmérséklet. Budapest 14.4, Ó-Gyalla 13.7, Szeged 15.8, Kolozsvár 15.0.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárulizlet.

1899. június 28.

Buza bányai 76 kilós	frt	9.55—9.65
" tiszavidéki 76 kilós	"	9.55—9.65
" kácskai 76 kilós	"	9.50—9.55
rozs új elsőrendű 70—72 kilós	"	7.15—7.15
" " másodrendű	"	7.—7.10
árpa takarmány	"	6.15—6.35
" égetni való	"	5.80—6.10
" sörfőzésre való	"	6.50—7.—
zab	"	5.85—6.—
tengeri ó-bányai	"	4.50—4.60
" másnemű	"	5.—5.25
repce új káposzta	"	12.—12.25

Jelenleg: Tengeri sziiárd, buza, rozs hanyatló, árpa, zab változlan.

II. Határidő-üzlet.

1899. június 28-án

4 órai zárlatkor:

Buza októberre	9.09—9.10
Rozs októberre	7.07—7.08
Zab októberre	5.62—5.63
Tengeri júliusra	4.49—4.50
" augusztusra	4.61—4.62
" májusra 1900	4.78—4.79
Repce augusztusra	12.50—12.65

Bécsi gabonatözsde.

1899. június 28-án.

Buza őszre	9.18—9.19
Rozs "	7.33—7.35
Zab "	5.92—5.94
Tengeri jul.—aug.	4.98—4.99

Budapesti értéktözsde.

1899. június 28-án.

Utótözsde.

4 órai zárlatkor maradt:

Osztárk hitelrészvény	375.20
Magyar hitelrészvény	393.50
Leszámitoló bank	260.—

Kolozsvári piac

1899. június 29.

A mai fölhozatal elég jelentékenynek mutatkozott az árak élénk kereslet mellett nem változtak. Tengeri azonban drága volt.

A csütörtöki (június 29-iki) hetivásáron a következő árakat jegyeztük föl.

Buza (gyengébb)	frt 7.80—8.50
Buza (jobb minőségű)	frt 8.70—9.—
Rozs (minőség szerint)	frt 7.——7.20
Árpa "	frt 5.50—6.—
Zab "	frt 4.60—4.90
Tengeri	frt 4.80—4.90
Bab fehér	frt 4.30—4.50
Marhahús I. oszt.	52 kr.
" II.	48 kr.
Csirke egy pár nagyság szerint	35—40—60 kr.
tojás 6 drb.	10 kr.

LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Az irodalmi szakosztály elnöke: Br. BÁNFFY ERNŐ, alelnök: SZABÓ SÁMUEL, tagok: Br. FEILITZSCH ARTHUR, Dr. GIDÓFALVY ISTVÁN, GYÁRFÁS BENEDEK, KUSZKÓ ISTVÁN, LÉSZAI FERENCZ, Bárány MANNBERG SÁNDOR, TUBA LAJOS, TURCSÁNYI GYULA

Felolós szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társ szerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

A kiadóhivatal vezetője:

MARSELEK FERENCZ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

HIRDETÉSEK.

GRAEPEL HUGÓ gép- és rostalemezgyár, malomépítészete

BUDAPESTEN, V. ker., Külső Váci-út 46. szám.

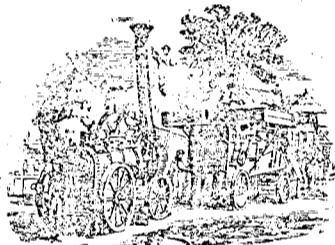
Marshall Sons & Co. Ltd. angolországi gépgyár vezér-győnké ajánl utólrhetlen szerkezetű és minőségű Marshall-féle

gőzmozgonyokat és gőzeséplőgépeket, szabadalmazott kombinált gabona- és lóhercséplőgépeket

két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukorica-morzsolóval, GIBAS-féle szabad. kazalozókészüléket (golyt), — HARRISON-féle „Albion” őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas-, félmagas és vāmórlómalmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását — Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

BUDAPEST, VII. ker., Garay-u. 10.

Elvállal: központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szelölőzetések, clostettek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petroleum váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készítettnek.

Legjobb minőségű kőgyárcsövek raktáron.

Nagy József
ékszerész üzlete

Kolozsvárt Főter Br. Josika ház.

Alapított 1852-ik évben.

Ajánlja arany, ezüst és ékszer neműekben különleges nagy raktárát.

Készít új ékszereket és elvállal mindenemű javításokat.

Legjutányosabb árak, csere teljes értékben. (165.)

Repce, Árpa, Buza stb. aratásra

és szálas takarmányadagolásra a (174.)

szabadalmazott „KÉVE ÉS PORTIÓ-KÖTELEK“

Bellán Mátyás-tól

BÁCS-CSÉBEN

sok évi tartóságukat tekintve olcsóbbak a szalmaköteleknél. Ugyanott mindenemű Gazdasági kötelárak jótállással. Az első minőség hosszuszálú bácskai kenderből készül. Legjutányosabban beszerezhetők Tessenék árlapot kérn!

FISCHER PÉTER és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

mű- és kötszer-gyárosok

BUDAPESTEN.

Raktár és gyár: IV. Kossuth Lajos-utca 6.

Ajánlják mindennemű állatorvosi mű- és kötszerrel dúsan felszerelt raktárukat, mely mindenféle újabb szerkezetű sebészeti, szülészi, boncztoni, patkolástani és más állatgyógyászati célokra szükséges eszközöket tartalmaz.

1894. évi árjegyzéket kívánatra beküldünk.

Eszközök javítása és átalakítása is elvállaltatik. (7.)

THÉK ENDRE zongora-raktára

Kolozsvárt, Unio-utca 12. sz. a. I. emelet.

Hangszereim hangszépség dolgában nemesak utolérlik a külföldi gyártmányokat, de a legújabb találmányok alkalmazása által azokat sok tekintetben fölül is mulják.

Araim jutányosak, a fizetési feltételek előnyösek.

Képes árjegyzék rendelkezésre áll s kívánatra bárhova megküldetik. Gyártmányaimat a művelt nagyközönség szives figyelmébe

ajánlom

(152.)

Tisztelettel THÉK ENDRE budapesti zongoragyáros.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, DESSEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, SZÖNYI ZSIGMOND,
TELEKI SÁNDOR gr.

Vezérigazgató: SZÖNYI ZSIGMOND

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint a biztosítás terén híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának; az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé, a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egy intézetnél sem eszközölhető oly olcsón és oly kedvező feltételek mellett, mint a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kisgazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten (József-körút 8.) és a vidéken létesített ügynökségek.

(185)

Kinek otthon raktárhelyisége nincsen küldje:

T E N G E R I J É T

a kolozsvári takarékpénztár és hitelbank

Áruraktárába

hol raktározás, biztosítás, kezelés és fekbér mindössze belekerül:
m é t e r m á z s á n k é n t

1/4 évi raktározásnál 20 krajczárba	
1/2 évi » 30 »	(2)
1 évi » 50 »	

Előleget is kaphat az illető és pedig: jelenleg 3 frt 50 krt minden mmázsa után, fuvar és költségek levonásával, 7% kamat mellett.

Zsákok 1 kr. heti díj mellett adatnak kölcsön.

Bővebb felvilágosítást az Áruraktár kezelősege (Vasuti állomás mellett) készséggel nyújt.

SIMONFFI ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje
Kolozsvárt, Kültorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz.

Elfogadok megrendeléseket Gőzgépek, gőszivattyúk, vízikerekek, malomszerkezetek, zúzógépek, szijkorongok, fogaskerekek, közlőtengelyek, csapágycsák stb. stb. elkészítésére.

Elvállalok mindenféle gépalkatrészek és gépek kijavítását, továbbá vasoszlopok, csigalépcsők, balkonytartányok és rácsozatok, sirkerítések és más építészeti vastárgyak leöntését

Készletet tartok vízvezetési és csatornázási kellékekből, u. m. kútoszlopok, csapszekerények, aknafedelek és víznyelőkből.

Raktáron tartok saját gyártmányaimból: egyes, kettős és három borozás ekék és boronák, cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica morzsoló gépek kézi vagy járgányhajtásra, szálló zúzó, bor- és alma sajtolókból és több más gépekből, melyeket a n. é. közönség b. figyelmébe alánlani van szerencsém. (128.)

Teljes tisztelettel

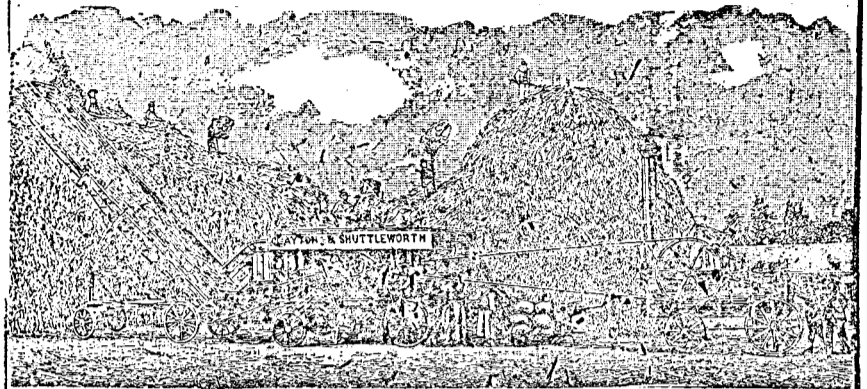
Simonffi István.

Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetnek.

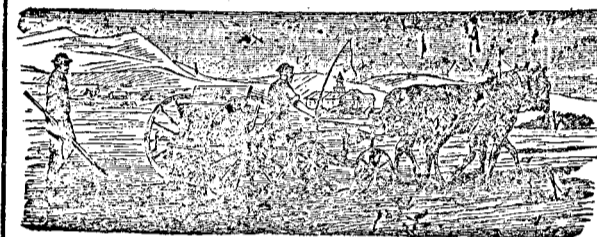
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakazalozók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

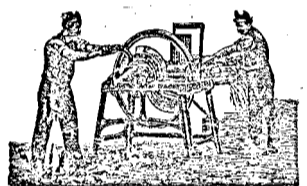
„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes aczél-ekék,

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek hivatalra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(33. III.)

IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V., Lipót-körút 18. sz.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar s Margithid közelében)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garret R. és fiai-féle

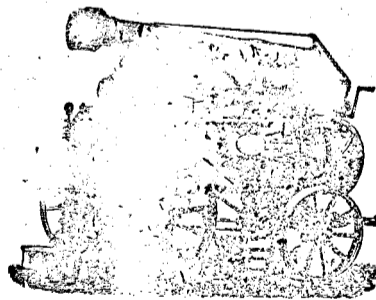
legújabb szerkezetű

compound gőzmozgonyait félstabil- és stabilalakban, a melyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyszer fordítható aczél-dob-sinekekkel, toldást nem igénylő szalmarázókkal és nagy szita felülettel, minden nagyságban

Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecsavágókat, répavágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök kerestetnek.

(33. V)

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a a beltorda-utcai róm. kath. Lyceum-épületben levő

k á r p i t o s b u t o r a k t a r o m a t,

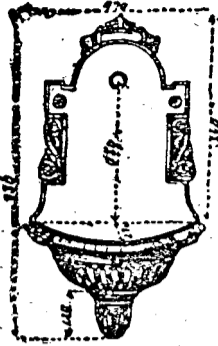
hol állandóan készletben tartok teljes lakberendezéseket, ugyszintén egyes butoradarabok, mint szekrények, heverő diványok, lószőr, afrik. és rugányos-matrácokat, tükröket és képeket stb. a legolcsóbb árak mellett. — Elvállalok mindennemű kárpitos munkát úgy helyben, mint vidéken. Átalakításokat is izlésesen és utányos árban a legújabb rajzok szerint saját műhelyembe készítek. Továbbá a legújabb szerkezetű és összecsukszó ágybetéttel ... divánok és fautelek s a legújabb tábori ágyakat sodronybetéttel, különösen becses figyelmükbe ajánlva s pártfogásukat kérve, vagyok

(119.)

tisztelettel MAYER GÉZA műkárpitos és butorraktáros.

BARANYI JÁNOS

épület műbádogos, vízvezetési és csatornázási vállalkozó
Kolozsvárt, Széchenyi-tér 5-6 sz. Telefonszám 101.
PÁRISI DISZOKLEVÉLLEL Elvállal és készít az alább felsorolt munkákat jóállás mellett és lehető olcsó árban.
Kitüntetéve.

Bádogos munkák

épületekre eresz csatornákat és egyéb diszitményeket horgony vagy bármínemű fémekből rajz vagy minta szerint, ezen kívül üzletben kapható és megrendelhető mindenemű konyhaberendezések.

Vízvezeték és csatornázás

magán gazdasági telepekre, vagy magán épületek városi vezeték összeköttetésére, teljes magán fűtődöket, szivattyúk, fecskendők,

szőkőutak, stb. **csatornázások** vas, ólom vagy kőanyag csövekből, (closetek) minden kivitelben, vizelők, mosdók és kiöntők szerelését. (148.)

Fürdőkádak kölcsön kaphatók!

Fedél és csatornafestést felvállal!

A fenti munkálatok évi javítását és jókarban tartását olcsón eszközli helyben mint vidéken.

Papp László

kávé-, fűszer-, bor- és csemege kereskedő
Kolozsvárt, Theologia épület.

Ajánlja a helybeli és vidéki n. é. közönségnek rak-tárán levő kitünő minőségű és ízű kávéit.

ÁRJEGYZÉK.

	frt kr.
1 kgr. Sántos válogatott	1.14
1 " Jamaikai jóízű erőteljes	1.30
1 " Guatemala fin., igen ajánlható	1.48
1 " Portorico közép szemű finom	1.62
1 " Portorico legfinom. erős, nagyszemű	1.82
1 " Ceylon finom	1.70
1 " Ceylon nagyszemű. igen tinom	1.92
1 " Cuba nagyszemű legfinomabb	2.02
1 " Arany jáva, zamatos	1.90
1 " Mocca arabiai	1.92
1 " Gyöngy zamatos, fin. minőség	1.80
1 " Gyöngy nagyszemű, kiváló minőség	2.10

Vidéki megrendelésnél bérmentve kilonként 6 krral drágább.

Megrendelések postán utánvétellel 5 kilós Zsá-kocskákban több fajta kávéból is összeállítva küldetnek.

Kitünő minőségű kávéimmal a versenyt bármely fiúmei, trieszti és hamburgi cezégekkel kiállom. (193.)

A sárvári m. kir. tejgazdasági szakiskola

legközelebbi tanfolyama

folyó évi augusztus hó 6-án

191. kezdődik és

december 31-ig tart.

A felvételi feltételekre s egyebekre nézve kimerítő felvilágosítást nyújt az intézet igazgatósága, **Sárvár, Pusztalánczon, Vas megyében.**

KASSANTAL

aranyozó-üzlete

Kolozsvárt, Belközép-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képereteket tükörkereteket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek aranyozását jutányos árban.

Továbbá templomi aranyozásokat. új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb esztétikus arannyal.

Jutányos árban, felelősség mellett elvállal.

Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásáért felelősséget vállalok.

Pontos kiszolgálás! (163.)

Még minden résztvevő aratógépversenyen, ép úgy 1898. év július hó 11-én Hódmezővársárhelyen is a két első díjjal aranyérmekkel lett kitüntetve.

Mc Cormick

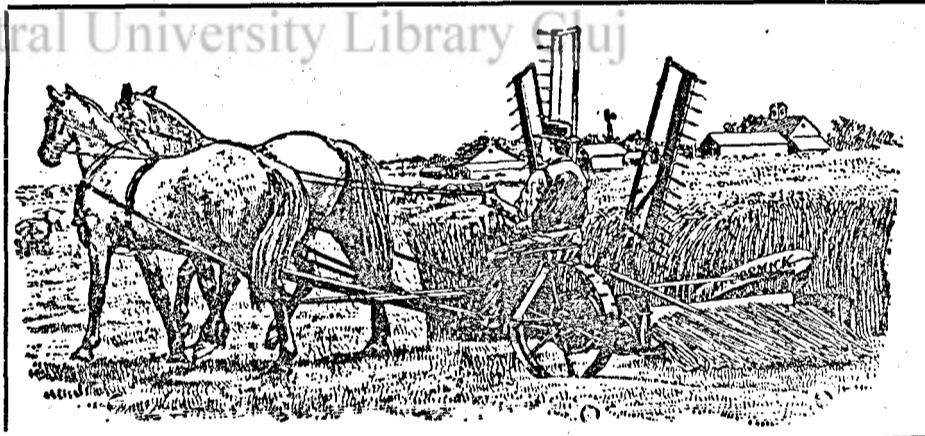
a világ legrégebbi arató- és fűkaszalógépgyára Chicagóban.

Magyarországi kizárólagos vezérképviselősége

BUDAPESTEN Müller és Weisz VI. Gyár-utca 66.

Ajánlják: a legmegbízhatóbb **Mc Cormick „HUNGÁRIA“** kéveköti aratógépet, a legtekélyesebb **Mc Cormick „DAISY“** marokrakó aratógépet és a legújabb s legjobb **Mc Cormick „NEW 4“** fűkaszalógépet.

Számos kitüntetések és elismerő levél igazolja.

Legjobb a világon! és legkedveltebb.

Legjobb a világon! a legkönnyebb

Mc Cormick gyártmányu gépek bámulatos tökéletességét.

Gépeink nagy számban, a gazdák teljes megelégedésére az ország minden részén működésben vannak. (154.)

CSIRÁZTATÓ KÉSZÜLÉK
IGEN PRAKTIKUS, OLCSÓN
ELADÓ. CZIM A KIADÓBAN!
X.

Legolcsóbb
bevásárlási
forrás
mindennemű

vadászfegyverek, revolverek és vadászati cikkekben. (192.)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Régi fegyverek ujjakkal kicseréltetnek.

FÖLDESZ L. puskaművesnél
BUDAPEST. IV., MUZEUM-KÖRUT 3.

SZIVATTYUK

mindennemű házi és nyilvános célokra, a mezőgazdaság, építkezés és iparnál.

A **BOWER BARFF**-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint

= inoxydált szivattyuk =

rozsdá ellen védve. (87.)

W. GARVENS, Wien,

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

MÉRLEGEK

legújabb javított rendszerű **tizedés, százados** és **hídmérlegek**, fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra

EMBERMÉRLEGEK, MÉRLEGEK

házi használatra

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság.

I. Schwarzenberg-gasse 6.

I., Wallfischgasse 14.

MALOM-BERENDEZÉSEKET,

valamint

egyes malomgépeket, **vizeskereket, turbinákat,** közlőműveket stb. gyárt és szállít

WÖRNER J. ÉS TÁRSA

malomépítészeti gépgyára és vasöntődéje

(102.)

Budapestben,

Külső Váci-út 54. szám.

 Erdélynek legjobb szene a
Lupényi szén!

Mezőgazdák figyelmébe ajánlom a lokomobil fűtészhez legalkalmasabb Lupényi darabos és koczkaszénét.

Theil Frigyes
a Magyar Általános Hitelbank szénesztályának képviselője.
KOLOZSVÁR
külmorostor-utca 6. szám.
(189.)

HASZONBÉRBE ADÓ

Mező-Erkeden, Teke mezővárostól, úgy a Szent-Mihálytelki vasút állomástól félórára fekvő összesen 621 kat. hold 1531 □ öl területű tagosított birtok, mely a 22 kat. holdas — kényelmes uri lakással s kellő jó karban levő cseléd és gazdasági épületekkel ellátott — belsőség körül fekszik.

Értekezni lehet: Gróf Lázár Imrénél Beszterczén, vagy Sperker Ferenczénél Szt.-Demeteren, u. p. Nagy-Kend. (184.)

Köszönetnyilvánítás.

Ő fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.
Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpál bélelt cipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, a mint megfelelőek voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án. **KRAHL**, huszárcapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:
Tisztelt Doktor úr!
Az asbestbetétű cipők kitünőségét bizonyították, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.
Szíves tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én. **VEKERLE SÁNDOR**, tisztelő híve.

Óvakodjunk a hamisításoktól.
Óvjuk lábainkat az izzadástól, melegtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sém tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem labégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el. **Kettősvastagságú 1 fnt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.**

Az asbesttalpbélés kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közönséges cseregek s a m. kir. honvédségnek eddig 22 500 pár szállították. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árendedmény.
Kapható kizárólag az

ÁLTALÁNOS ASBESTÁRU-GYÁR
BETÉTI TÁRSASÁGNÁL,
Budapest, VI. Sziv-utca 18. szám.
(167.)

Saját gyártmányu

„DARLING” fűkaszalóink

és

„Handy” marokrakó aratógépeink felülmulják

egy czélszerű szerkezet, mint tartósság tekintetében az eddig nálunk ismert összes amerikai gyártmányokat. E mellett jelentékenyen olcsóbbak a magas vám- és fuvar-költséggel behozott amerikai gépeknél.

Árajánlattal és esetleges felvilágosítással szíves megkeresésre készséggel szolgálunk. (169.)

Umrath és Társa mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest, V. ker., Váci körút 60. sz.

Ugyanott szénaforgatógépek, lógereblyék, (széna- és gabonagyűjtők), gözcseplőkészletek, kazalozók stb nagy választékban.

MÁJER MIHÁLY épület és műbádogos

Kolozsvárt, Belközép-u. 53.

Elvállal mindennemű épület bádogos munkát, fedél festést és javítást. Ajánlja raktáran dúsan felszerelt konyha és kertészeti berendezéseket. Elvállal mindennemű javítást a legolcsóbb árak inellett.

Pontos és szolid munka (162.)

Májér Mihály.

STOLCZ WINCZE

Kolozsvár főtér 11.

Arany, Ezüst, Ékszer

javitások, átalakítások, valamint minden új munkák szakcszerű előállítására pontosan eszközöltetik. (127.)

GAÁL és MOLNÁR*legnagyobb butor-raktára*

KOLOZSVÁRT, Unió-utca 8-10. sz.

Saját műhelyünkben és felügyeletünk alatt szakszerűen készült

ASZTALOS és KÁRPITOS BUTORAINKAT

a legszolidabb árakban, az érdeklő közönség becses figyelmébe ajánljuk.

(164.)

Gaál és Molnár.

Siemens és Halske

(161.)

részvénytársaság

villamvilágítási és erőátviteli gyárai

BUDAPESTEN.

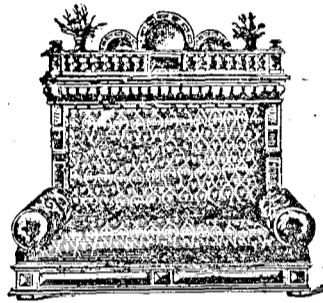
Készítenek: Villamos világítási és erőátviteli központi telepeket városok, malmok, gyárak és magánosok részére. Villamos világítási és villamos erőátviteli berendezéseket, villamos bányászati berendezéseket, vasuti váltóbiztosító, távbeszélő és elektrolitikai berendezéseket, elektromotorikus kapcsolásokat szerszám-gépekhez. Kábeleket távirászat. telefon és világítási czélokra 1000 mm² rézkeresztmetszetig. Különböféle elektromos és kombinált világító testeket.

Gyárak: V., Váci-ut 54. Irodák: VIII. Kerepesi-ut 21.

Költségvetések és ajánlatok készséggel és díjtalanul szolgáltatnak.

Alapított 1869-ben. — Cs. és kir. udv. szállítók.

RAKTÁRAK:

KOLOZSVÁRT,
Unió-utca 5.MAROS VÁSÁRHELYT,
Szentgyörgy-utca 2.**Mestitz Mihály és fiai**Első maros-vásárhelyi butor- és építészeti asztalos munkák gyára
gőzerőre berendezve, kárpitos és díszítő műhelyek.

A m. kir. államvasutak kolozsvári, aradi, debreczeni, szegedi, zágrábi, miskolci és budapesti üzletvezetőseinek szállítói.

Nagy raktár saját készítményű fa- és kárpitos butorokból, függöny és szőnyegekkel.

Olcsó árak, szolid munka, pontos kiszolgálás.

Kitűnő minőségű száraz amerikai parkettek jutányos árban.

(138.)

GAZDASÁGI IRODA
KOLOZSVÁRT

Jókai-utca 4. — Telefon 176.

(186)

Megbízásból közvetít:

Birtokvétel és eladást.

Birtok bérletet.

Gazdasági termények értékesítését.

Gazdasági haszon-állatok értékesítését.

Gazdasági gépek beszerzését és értékesítését

Gazdasági nyerstermények értékesítését.

Biztosítások eszközését.

Jelzálog kölcsön eszközését.

Gazdasági üzemtervek elkészítését és elszámolások felülvizsgálatát, melyeknek gyors, pontos és méltányos kiviteléért szavatolunk.

Clichéket

árjegyzékek, könyvek, szak- és folyóiratok, katalógusok és hirdetések, valamint minden egyéb nyomtatvány illusztrálásához rajz vagy fénykép után kitűnő kivitelben és legolcsóbb áron készít és szállít:

Fischer Lipót

chemigrafikai műintézete

Budapest,

IV., Kossuth Lajos-utca 15.

az Ujvilág-utczával szemben.

Vidéki megrendelések is legnagyobb pontossággal és figyelemmel teljesíttetnek. (4.)

Magyar Jelzálog-Hitelbank

alaptőkéje teljesen befizetett 15 millió arany forint.

Képviselősege utján Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

4% Záloglevélcölsönökötnyujt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel
5 százalékkal,

nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélcölsönököt földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékkal és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65%-os évi részletfizetés mellett.

A jelzálogtul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményyt. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os nyereségykötvények.

Marcinkiewicz Ignác*férfi ruha-szabó*

KOLOZSVÁRT, Belközép-utca 3. szám.

Ajánlja 18 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

FÉRFI-SZABÓ-ÜZLETÉT.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövöt-ujdosnágokat.

Ugy helyi, mint vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(150.)